

3ος τρόπος: μελέτη των διαγραμμάτων για τα αναγνωστικά από το 1954 ως σήμερα σε σύγκριση με τα μεσοπολεμικά (15 διαγράμματα): *όδηγός για την ανάγνωση*: το υπόμνημα και ο τίτλος που συνοδεύει τα διαγράμματα.

4ος τρόπος: συγκριτική ανάγνωση των φωτοτυπημένων αποσπασμάτων από τα αναγνωστικά από το 1954 ως σήμερα (οι 51 σελίδες) και των αποσπασμάτων από τα αναγνωστικά του μεσοπολέμου (δχι περισσότερα από 2 σελίδες σκόρπια μέσα στο κείμενο με πλάγια γράμματα).

Στίς παραπάνω προτάσεις δέν αναφέρονται τά κεφάλαια όπου ή συγγραφέας αναλύει τά δείγματα από τά αναγνωστικά (61 σελίδες) ούτε και τό κεφάλαιο μέ τόν καιρίο τίτλο ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ: Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΒΑΔΙΖΕΙ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΙΣΩ (16 σελίδες) και φυσικά απουσιάζει ό όρθόδοξος τρόπος ανάγνωσης (από τήν αρχή ως τό τέλος).

Τό σύνολο των σελίδων στίς παρενθέσεις, δηλαδή τά τμήματα εκείνα του βιβλίου όπου ή συγγραφέας δέν παρεμβαίνει παρά μόνο φωτογραφικά (1ος και 4ος τρόπος) ή δοθητικά (2ος και 3ος τρόπος) για τόν αναγνώστη, καλύπτει περισσότερο από τό ένα τρίτο του βιβλίου, τό σημαντικότερο. Τό υπόλοιπο καλύπτεται από διαπιστώσεις που βασίζονται αυστηρά στα δείγματα που παραθέτονται, από μία συγκριτική αναδρομή στα αναγνωστικά του μεσοπολέμου και από τήν αναλυτική έκθεση της μεθόδου που εφαρμόζεται, της ανάλυσης περιχομένου.

Τό βιβλίο "αποτελεί συγχρόνως ένα είδος έκκλησης που απευθύνεται κυρίως στους βασικούς φορείς της παιδαγωγικής ευθύνης, τους δασκάλους, καλώντας τους να σκεφτούν πάνω στο ρόλο που θέλουν να παίξουν και στο ρόλο που τούς επιβάλλει τό σχολικό βιβλίο" (εισαγωγή, σ.7). 'Ωστόσο ως σημειωθεί ότι: ό δάσκαλος μπορεί να είχε τυχόν αντιρρήσεις για όρισμένες διατυπώσεις· ή τυχόν δυσκολίες να παρακολουθήσει τή μέθοδο που εφαρμόζεται· ή τυχόν επιφυλάξεις για τήν πρόκληση του υπότιτλου ή για κάποια από τά συμπεράσματα. Αύτή τή στιγμή όμως έχει στα χέρια του τήν ατράνταχτη μαρτυρία για τήν αδιαμφισβήτητη αντίφαση: από τά σχολικά εγχειρίδια απουσιάζει ή άστική ιδεολογία, και φυσικά αίρεται ή δυνατότητα αναπαραγωγής της, παρά τό γεγονός ότι αυτήν άκριβώς τήν ιδεολογία υποτίθεται πως καλλιεργεί ό κρατικός μηχανισμός μέ φορέα τόν ίδιο τό δάσκαλο, στή στοιχειώδη εκπαίδευση.

Μ. 'Ανδρόνικου:

Άννα Φραγκουδάκη: ΤΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
ιδεολογικός πειθαναγκασμός και παιδαγωγική βία, Θεμέλιο, 1978, 238 σελίδες.

Τέσσερις διαφορετικοί τρόποι για τή μερική μελέτη του βιβλίου

1ος τρόπος: ανάγνωση μόνο των φωτοτυπημένων σελίδων από τά αναγνωστικά συγκεντρώνοντας τήν προσοχή στα κομμάτια που σημαδεύονται μέ τόν κόκκινο μαρκαδόρο (51 σελίδες): *όδηγός για τήν ανάγνωση*: οι τίτλοι των κεφαλαίων 1. ή οίκογένεια (σ. 15), 2. ή θρησκεία (σ. 45), 3. ή εργασία (σ. 66), 4. ή ιστορία (σ. 94), 5. ανθρώπινη φύση και πολιτικός πειθαναγκασμός (σ. 121).

2ος τρόπος: μελέτη των "συνοψίζοντας" που βρίσκονται στο τέλος των παραπάνω κεφαλαίων (περίπου 7 σελίδες).